

KÖRNYEZETI NEVELÉSI PROGRAM

Fejezetek:

- I. Mit jelent a környezeti nevelés?
- II. Jogszabályi háttér
- III. Helyzetelemzés

Városunk és iskolánk egyedülálló természeti környezetben, a Tisza és a Tisza-tó mellett található. Nagyszerű lehetőség a természetes környezet megismerésére, megfigyelésére, a környezetvédelmi, természetvédelmi nevelésre.

I. Mit jelent a környezeti nevelés?

Az iskolai környezeti nevelés az a pedagógiai folyamat, melynek során a gyerekeket felkészítjük környezetük megismerésére, tapasztalataik feldolgozására, valamint az élő és élettelen természet érdekeit is figyelembe vevő cselekvésre.

A környezeti nevelés nemcsak ismeretek átadását jelenti, hanem érzelmek kialakítását, szándékok, képességek, igények alakítását, felkeltését is.

II. Jogszabályi háttér

1. Az Egyesült Nemzetek Szervezetének 57. közgyűlése a 2005-2014 közötti évtizedet a fenntarthatóságra nevelés évtizedének nyilvánította. Célja: az oktatás minden formájában megjelenjenek a fenntarthatóság, a környezetvédelem, az egészségvédelem értékei.

2. A hazai jogszabályok alapjait az Alkotmány egyes pontjai határozzák meg:

18. § Jog az egészséges környezethez.

70. § Jog a lehető legmagasabb szintű testi és lelki egészséghez.

3. A Környezetvédelmi törvény szerint minden állampolgárnak joga van a környezeti ismeretek megszerzésére.

4. A Nemzeti alaptanterv kiadásáról szóló, 243/2003. kormányrendelet a környezeti nevelésről: "a felnövekvő nemzedék képes legyen a környezeti válság elmélyülésének megakadályozására, elősegítse az élő természet fennmaradását és a társadalmak fenntartható fejlődését."

5. A Nemzeti Alaptanterv 5/2020.(I.31.) Kormányrendelete alapján: „Elsajátít olyan szokásokat és viselkedésformákat, amelyek a károsítások megelőzésére irányulnak (pl.:

hulladékminimalizálás-anyagtakarékosság, újrahasznált és –felhasználás, energiatakarékosság.) ...a környezetért felelősséggel tenni akaró állampolgárrá váljon.”

6. Az iskolai szabályozásban a környezeti nevelési program a Pedagógiai program önálló fejezetét képezi.

III. Helyzetelemzés

1. Külső:

Tiszafüred természeti jellemzői

Városunk - ahogyan a neve is utal rá - a Tisza mellett fekszik, a Nagykunság északnyugati csücskében. Vidékünk éghajlata kontinentális jellegű, és hazai viszonyok között szélsőségesnek mondható. A nyári és téli hónapok átlaghőmérséklete közötti különbség itt a legnagyobb az országban. Vízrajzi szempontból városunk környékének meghatározó tényezője a Tisza, illetve a folyó felduzzasztásával kialakított víztározó, a Tisza-tó.

2. Belső:

Iskolánk hagyományai a környezeti nevelés területén:

A teremtésvédelmi nap hosszú évek óta szerepel az éves munkatervben. Az esemény nemcsak a figyelemfelhívást szolgálja, ezen kívül rajzversenyt, vetélkedőt, hulladékgyűjtést és szemétszedést is tervezünk ebben az időszakban. Az alsó tagozatosok virágot ültetnek az iskolai kertekbe, az első osztályosok faültetéssel emlékeznek meg.

Tanulmányi kirándulásaink közül elsősorban az egy napos kirándulások gyalogos vagy kerékpáros túrái szolgálják a környezeti nevelést, a Tisza, a Tisza-tó, a Hortobágy, a Madárrezervátum, az ismeretszerzést is szolgáló tanyák megismerését.

Diákjaink vízi túrákon, a Tiszafüred környéki tanösvényeken és a poroszlói Ökocentrumban tett látogatások során ismerhetik meg a környezeti adottságainkat, értékeinket.

Az őszi hónapokban visszatérő rendezvényünk az egészséges életmóddal foglalkozó vetélkedő: az egészséges életmódról, táplálkozásról.

Az iskola épülete, udvara, berendezése:

Az intézmény épületei a város központjában találhatóak. A közvetlen környezet városias jellegű, de az épületek közötti területeket az utóbbi években sikerült barátságosabbá tenni. Az évek során több mint 300 fát, cserjét ültettünk, több, kisebb virágskertet hoztunk létre, amelyekben a tanulók is közreműködtek. Az épületek több lépcsőben történő felújítása lehetővé tette, hogy a gyermekek számára nagyobb tereket hozzunk létre. 300 négyzetméternyi folyosózsibongóval is bővült az iskola alapterülete.

Az elmúlt években történt meg a tantermek és egyéb helyiségek világításának korszerűsítése, amely a tanulóhoz több fényt biztosít, s egyúttal az energiatakarékosságot is szolgálja.

A pedagógusok véleménye a környezeti nevelés jelenlegi helyzetéről:

1. Eddig is végzett tevékenységek: természetvédelem, egészséges életmód, egészséges táplálkozás, káros szenvedélyek elleni küzdelem, anyag- és eszköztakarékosság.

2. Nagyobb figyelmet fordítunk az alábbi nevelési tevékenységekre: globális, a Föld környezeti problémáinak megismertetésére, a fenntartható fejlődésre, biológiai sokféleségre, fogyasztási szokásokra, szelektív hulladékgyűjtés fontosságára, a lelki egészség fejlesztésére, a saját település értékeinek megőrzésére, a saját település gondjainak megismertetésére, a környezetvédelem családi lehetőségeire, az energia hatékony felhasználására, a reklámok minősítésére.

IV. A környezeti nevelés alapelvei, céljai:

1. Alapelvek:

Elősegíteni a környezettudatos magatartás és életvitel kialakulását annak érdekében, hogy a felnövekvő nemzedék képes legyen a környezeti válság elmélyülésének megakadályozására, elősegítve az élő természet fennmaradását és a társadalmak fenntarthatóságát.

Kialakítani a környezet ismeretén és személyes felelősségen alapuló környezetkímélő magatartást, egyéni és közösségi szinten egyaránt.

Érzékennyé tenni a tanulókat a környezet állapota iránt.

Bekapcsolni az intézményt a közvetlen környezet értékeinek megőrzésébe, gyarapításába.

2. Célok:

A környezeti nevelés az oktatás és nevelés valamennyi területén jelenjen meg.

A pedagógusok, az iskola más felnőtt dolgozói és a szülők személye példájukkal legyenek a környezettudatos életvitel hiteles terjesztői. Saját környezetében minden felnőtt és minden gyermek ügyeljen arra, hogy munkahelye tiszta legyen, munkaeszközei, taneszközei rendezettek legyenek, a keletkező hulladék a szeméttárolóba kerüljön, a vízzel, villannyal mindenki takarékosan gazdálkodjon.

Az iskola tisztaságának javítása, a szemét mennyiségének csökkentése.

A tanulók ismerjék meg szűkebb környezetüket, lássák az értékeket, problémákat.

Fejlesszük a tanulók problémamegoldó gondolkodásmódját, az önálló ismeretszerzés képességét.